

Кыргыз Республикасынын билим жана илим министрлиги

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу № 863/1 _____
« 10 » май _____ 2022ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

**Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик
билим берүү стандарты**

Адистик: **070203- « Дүйнөлүк көркөм маданият »**

Дасык - **Дүйнөлүк көркөм маданият тармагы боюнча адис**

Бишкек -2022 ж.

Бап 1. Жалпы жобо

1. Бул Мамлекеттик билим берүү стандарты **070203 «Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүү боюнча Кыргыз Республикасынын «Билим жөнүндө» мыйзына жана билим берүү областынын Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укук актыларына дал келүүсү боюнча иштелип чыккан.
2. Бул Мамлекеттик билим берүү стандартта төмөнкү түшүнүктөр колдонулат:
 - **негизги кесиптик билим берүү программасы** – окуу - усулдук иш кагаздар жыйындысы, күн тартибинин максаты, күтүлгөн жыйынтык, кесипчиликке дал келген билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмуну жана уюштуруу;
 - **окуу тартиптеринин цикли** - окутуунун жана тарбия берүүнүн коюлган максаттарга жана натыйжалары боюнча бир бүтүндү ойго ээ болгон, билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу тартиптеринин жыйындысы;
 - **модуль** – окутуунун жана тарбия берүүнүн коюлган максаттары жана натыйжалары боюнча бир бүтүндү ойго ээ болгон окуу тартибинин бир бөлүгү;
 - **компетенция** - окучууну билим берүүгө даярдоого крөктүү болгон, тийиштүү тармакта ишмердүүлүктүн үзүрлүүгүнүн эффективдүүлүгү үчүн, мурдатан берилген социалдык талап (норма);
 - **насыя** – негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек түйшүгүнө шарттуу өлчөмү;
 - **окутуунун натыйжалары** – негизги прграммасы/ модулу боюнча окутуунун натыйжасында ээ болуу компетенциясы;
 - **Кесиптик стандарт** - негиздөөчү иш кагаз, кесиптик ишмердүүлүктүн түрү боюнча рамкасында аныкталуучу анын мазмуну жана сапатынын талаптары жана кызматкердин дасык сапатынын деңгелин баяндоо, ал кайсы уюмда болбосун өзүнүн штаттык ордуна кандай ишмердик болбосун- татыктуу болууга милдеттүү.
Бул Мамлекеттик билим берүү стандарт бардык билим берүү уюмдар үчүн. Менчик жана ведомствого тиешелүү формага көз карандысыз орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу уюм милдеттүү аткарат.

Бап 2. Колдонуу тармагы

3. Бул Мамлекеттик билим берүү стандарт ченемдер, эреже жана талаптардын жыйындысын көрсөтөт, негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда милдеттүү түрдө **070203-«Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги окуу уюштуруу – усулдук иш кагаздарын иштеп чыгууда негиз болуп эсептелет, орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү сапатын баалайт, менчик жана ведомствого тиешелүү формага көз карандысыз орто кесиптик билим берүү прграммасын ишке ашыруучу, кесиптик боюнча жооп берген лицензиясы бар жана Кыргыз Республикасынын аймагында лицензия жана аккредитациясы бар.
4. **070203-«Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандарттын негизги колдонуучулары:

- билим берүү уюмдардын администрация жана педагогикалык курамы, кесиптик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу укугу бар;
- студенттер, кесиптик боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүдө өзүнүн окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу ишке ашырууда жоопкерчилик;
- кесиптик ишмердүүлүк тармагына жооп берген адистиктер жана иш берүүчүлөр бирикмеси;
- окуу-усулдук бирикмелер жана кеңештер, негизги кесиптик билим берүү программасын Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагында мамлекеттик бийлик органдардын тапшырмасы менен иштеп чыгууну камсыздайт;
- орто кесиптик билим берүүчү уюмдарды каржылоону камсыздаган билим берүү тармагындагы мамлекеттик бийлик органдары;
- аккредитациялоо агенттиги, билим берүү программа жана уюштурууну аккредитацияны иш жүзүнө ашыруучу, орто кесиптик билим берүү системасында мыйзамдуулукту сактоо көзөмөлүн камсыздайт, орто кесиптик билим берүү тармагында аккредитация жана көзөмөл сапатын иш жүзүнө ашырат.

3. Бөлүм. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

5. Негизги кесиптик билим берүү программасынын **070203 –«Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги боюнча өздөштүрүү формасы:
 - Күндүзгү;
 - күндүзгү - кечки;
 - сырттан;
6. Кесиптик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү ченемдик мөөнөтү күндүзгү окутуу формасында орто жалпы билим берүү базасында 1 жыл 10 айдан кем эместе түзөт. Эгерде бул кесиптик билим берүү программасын негизги жалпы билим берүү базасында өздөштүрүүдө, коюлган ченемдик мөөнөт 1 (бир) жылга узартылат.
7. Негизги кесиптик билим берүү программасын «Маданият жана искусство» багытындагы мөөнөтү орто кесиптик билим берүү адистиги боюнча күндүзгү окутуу формасы орто жалпы билим берүү жана негизги жалпы билим берүү базасында 2 жыл 10 айды түзөт.
Билим берүүчү уюмдар, маданият жана искусство тармагына кадр даярдоону ишке ашырууда, окутуу сааттарынын жалпы көлөмүн мамлекеттик органдын аткаруу бийлиги бекитет, маданият, маалымат жана туризм тармагы боюнча мамлекеттик саясий жүргүзүүгө укугу бар.
8. Орто кесиптик билим берүү программасына интегрирленген орто жалпы билим берүүнүн жалпы билим берүү программасын (10-11 кл), ишке ашырууда, орто жалпы билим берүү жөнүндөгү документи (аттестат) берилбейт. Ал эми, сабактар боюнча баалар орто кесиптик билим жөнүндө документине (дипломго) коюлат.
9. Абитуриент окууга тапшырганда документи болууга тийиш:

- орто жалпы билими жөнүндө аттестат;
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк.

10. Билим берүүчү уюм, орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу, кайрадан аттестациялоонун жыйынтыгы боюнча толук же жарым-жартылай кее бир сабактар (модулдар) жана практикалар боюнча, студенттин жогорку кесиптик билим, же орто кесиптик билимди башка кесиптик билим алганы боюнча кайрадан зачеттук жыйынтык чыгара алат;
- Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүүнү өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөтү, башка укук актылары менен бекитилет.
11. Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек түйшүгү окутуунун күндүзгү формасында 120дан аз эмес насыяны түзөт. Бир окуу семестрде эмгек түйшүгү 30дан аз эмес насыяга барабар (окуу процесси эки семестрде уюштурууда).

Бир насыя (зачеттук бирдик) студенттин окуу ишинде 30 саатка барабар (аудиторялык, өз алдынча иштөө жана аттестациялоонун баардык түрү).

Негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек түйшүгү күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окутуу формасында, ошондой эле окутуунун ар кандай формасынын шайкеш келүүсүндө жана аралык билим берүү технологиясын колдонууда, окуу жылын 45тен аз эмес насыяны (зачеттук бирдик) түзөт.

12. Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын **070203-« Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги боюнча максаты - окутуу жана инсанды тарбиялоо.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын **070203-« Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги боюнча окутуу областынын максаты болуп:

- Даярдоонун негизги областы гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый-илимий билими;
- бүтүрүүчүгө тандап алган тармактагы ишмердүүлүктө ийгиликтүү иштөөгө мүмкүндүк берген орто кесиптик билим алуу;
- универсалдык жана предметтик – адистик иш билгиликке ээ болуу, аны социалдык жыйнактуулук жана эмгек рыногунда туруктуулукка жардам берет.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын **070203-« Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги боюнча инсанды тарбиялоо областынын максаты болуп:

- максатка умтулуу, уюшкандык, эмгекти сүйүү, жоопкерчиликти, атуулдукту, жатыкты, чыдамкайлыкты, жалпы маданиятты жогорулатуу.

13. **070203-« Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистигин бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк областы: маданий жана коомдук социалдык чөйрөсү, искусство системасы, билим жана көркөм-эстетикалык тарбия.

Маданий агартуучулука кирет:

- Көркөм-чыгармачылык ишмердүүлүк;
 - Педагогикалык ишмердүүлүк.
14. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүк объектиси болуп:
- Маданият жана искусство чыгармалары,
 - Жалпы билим берүү мекеме, балдар искусство мектеби, балдар үчүн кошумча билим берүүчү мекемелер, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү мекемелери жана алардын ишке ашыруучу билим берүү программалы,
 - жалпы билим берүү мекемелер, кошумча жана орто кесиптик билим берүүчү билим берүү мекемелеринде маданият жана искусство тарыхын жана теориясын окутуулушу,
 - чыгармачыл коллективдер,
 - Театралдык, концерттик уюмдар, маданият, билим берүү мекемелери, музейлер,
 - Массалык маалымат каражаттары.
15. Бүтүрүүчүнүн даярдоочу кесиптик ишмердүүлүк түрү, анын билим берүү программасын аныктоого тийиш, билим берүү уюму иштеп чыккан, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруу, кызыкдар иш берүүчүлөр менен биргеликте улуттук дасык рамкасына жооп берген жана кесиптик стандарт (эгер бар болсо)
- Мисалы: Көркөм-чыгармачылык ишмердүүлүк, педагогикалык ишмердүүлүк, уюштуруучулук, маданий – агартуу ишмердүүлүк.
16. Кесиптик ишмердүүлүк милдетинин тизмеси бүтүрүүчү даярдыкта болгонго милдет кесиптик ишмердүүлүк жана кесиптик стандарт областына жооп берген дасыктык талаптардан алынат.
- Бүтүрүүчү иштей билүүгө тийиш:**
- Искусство чыгармасын анализдөөнү;
 - Кыргыз искусствосунун дүйнөлүк искусствонун өнүгүү маанисин түшүнүү;
 - Чыгармачыл психологиянын негизин билүү, чыгармачыл ойду өнүктүрүү принциптери;
 - Чыгармачыл процесстин катышуучулары менен натыйжалуу өз ара мамиленин негиздерин колдоно билүү;
 - Чыгармачылыкка таланттуу балдарды кесиптик окутуунун усулдук негизин билүү;
 - Руханий - нравалык баалуулукту калыптандыруу жана руханий, тарыхый жана улуттук – маданият салттардын негизинде окуучулардын идеалын, окуучунун чыгармачылыкта өзүн-өзү өнүгүүсүнө жардам берүү, аларды учурдагы коомдо айрым социалдык ролду аткарууга даярдоо.
17. Бүтүрүүчү, орто кесиптик билим берүүнүн **070203-« Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүргөн , даярдалган:
- негизги кесиптик билим берүү программанын жогорку кесиптик билимди өздөштүрүүгө;
 - негизги кесиптик билим берүү программанын жогорку кесиптик билимге жооп берген багыты боюнча тездетилген программасын өздөштүрүүгө

(жогорку кесиптик билимге даярдоочу багытынын адистиктери аталат),
тездетилген мөөнөттө.

4. Бөлүк

Негизги кесиптик билим берүү программаны ишке ашыруу шарттарына жалпы талаптар

18. Билим берүүчү уюм, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашырууда, кесиптик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгат. Негизги кесиптик билим берүү программа кесип боюнча Мамлекеттик билим берүү стандартына жооп берген негизде иштелип чыгат, улуттук дасык рамкасы, тармактык сектордук дасык рамкасы жана кесиптик стандарт (эгер болсо) эске алынат.
- Билим берүүчү уюм, орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда, ар бир 5 жылда негизги кесиптик билим берүү программасын жаңылоо милдеттүү, илим, маданият, экономика, техника, технология жана социалдык багытын өнүгүшүн эске алуу менен, билим сапатын кепилдигин камсыздоого жооп берген сунуштамалар:
- бүтүрүүчүлөрдүн даярдык сапатын камсыздоонун түпкү максатын иштеп чыгууга;
 - мониторингде, билим берүү программасын мезгил-мезгили менен резцензиялоо;
 - билим деңгээлин баалоонун объективдүү жол – жобосун иштеп чыгуу жана студенттин иштей билүүсү, ачык макулдашкан чен өлчөмдүн негизинде бүтүрүүчүнүн иш билгилиги;
 - сапаттуу жана иш билгиликтүү окутуучулар курамын камсыздоо;
 - жетиштүү ресурстар менен бардык ишке ашыруучу билим берүү программаны камсыздоо, аларды үзүрлүү колдонушун көзөмөлдөө, анын ичинде окуучуларды сурамжалоо жолу менен.
 - өзүнүн ишмердүү баалоого макулдашылган чен өлчөм боюнча дайыма өзүнө текшерүүнү өткөрүү жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу;
 - ишмердүүлүк, пландар, иновациялардын жыйынтыгы жөнүндө коомчулука маалымдоо.
19. Студенттер жана бүтүрүүчүлөр даярдык сапатын баалоого алардын учурдагы, аралык жана мамлекеттик аттестация кирүүгө тийиш.
- Учурдагы аттестация студенттерге баалонун модулдук - рейтинг системанын негизинде окуу семестрдин учурунда өткөрөт, билим берүү уюму койгон, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу (педагогикалык кеңеш бекиткен).
- Студенттердин аралык аттестациясы ар бир семестрдин аягында жана бардык сабактардан (экзамендик баалар) коюлат, экзамендик жыйынтык баалары семестрдеги учурдагы аттестациянын жыйынтыгы менен өткөрүлөт.

Студенттерди учурдагы, аралык аттестация жана жыйынтык аттестация бүтүрүүчүлөрдүн этап менен жекече жетишкендигине жооп берген же негизги кесиптик билим берүү программасынын акыркы талаптарына жооп берсе баалоо каражат базасы түзүлөт, ал билимин, иштей билүүсүн жана алган иш билгилегинин деңгелин баалоо мүмкүндүк берет.

Мамлекеттик жыйынтык аттестация Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктаган тартипке өткөрүлөт. Бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо мамлекеттик аттестациялык сынактардын төмөнкү түрлөрүнөн турат:

- Дисциплиналар аралык жыйынтоочу мамлекеттик сынак;

- Адистиги боюнча комплекстүү дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу сынак. Жыйынтыктоочу аттестацияга академиялык карызы жок жана окуу планында каралган окутуунун толук курсун аяктаган бүтүрүүчүгө жол берилет.

20. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда билим берүү уюмунун мүмкүнчүлүгүн аныктоо керек, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруусу, бүтүрүүчүлөрдүн жалпы иш билгилегин калыптандырууда (Мисалы: социалдык өз ара катнаш иш билгилегин, өзүн- өзү уюштуруу жана өзүн-өзү башкаруу, системалык – ишкер мүнөз).

Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу, билим берүүчү уюм, милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн калыптандыруу;
- инсандын ар тараптан өнүгүүсүнө керектүү шарттарды түзүү;
- Окуу процессинде социалдык-тарбиялоо курамын өнүктүрүүгө жардам берүү, анын ичинде студенттик өзүн-өзү башкарууну өнүгүүсүнө, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачыл клубдар, студенттик илимий коомдорунун иштерине катышууга.

21. Билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашырууда, ар бир сабактар циклынан үчтөн бирден кем эмес көлөмдө вариациялык бөлүктөн студенттин тандаган сабактарын калыптандыруу тартибин билим берүүчү уюмдун педагогикалык кеңеш аныктайт, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу.

22. Билим берүүчү уюм, орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда, милдеттүү:

- студенттерге өзүнүн окуу программасын калыптанышына катышууга ачык мүмкүнчүлүктү камсыз кылуу;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүлүшү алдында студенттерге алардын укуктары жана милдеттерин таныштыруу;
- түшүндүрүү, студенттердин тандап алган сабактары алар үчүн милдеттүү болуп калат, алардын эмгек түйшүгүнүн суммасы окуу планында кем болбоого тийиш.

23. Студенттер окуу убактысынын көлөмү алкагында, студент тандап алган окуу сабагын өздөштүрүүгө бөлүнгөн, негизги кесиптик билим берүү программасында каралган, айкын сабакты тандап алганга укугу бар.
24. Студенттер коюлган мөөнөттө баардык тапшырманы аткарууга милдеттүү, билим берүүчү уюмдун негизги кесиптик билим берүү программасында каралган, орто кесиптик билим берүү программасында каралган, орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу.
25. Негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө жыйынтыка жетүү максатында студенттер студенттик өзүн-өзү башкарууга, коомдук уюмдардын ишине, спорт жана чыгармачыл клубдар, студенттик илимий коомдордун өнүгүүсүнө катышууга милдеттүү.
26. Студентке максималдык көлөмдө окууну жүктөө жумасына 45 саат коюлат, анын ичине аудиториялык жана аудиториялык эмес (өз алдынча) окуу иштеринин бардык түрлөрү кирет.
Аудиториялык бир жумалык сабагынын көлөмүн күндүзгү олкуу формасы Мамлекеттик билим берүү стандартты аныктайт кесипчилик өзгөчөлүгүн эске алуу менен жана жалпы көлөмдөн 35% аз, ар бир окуу – сабактардын окуп үйрөнүүгө бөлүнгөн.
Сааттар, окуу сабактары боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнгөн, убакытты коштоодо, ошол окуу сабагы (модуль) боюнча экзаменге даярдануусу каралган.
27. Күндүзгү- сырттан (кечки) окутуу формасында аудиториялык сабактын көлөмү бир жумадан 16 сааттан кем болбоого тийиш.
28. Сырттан окутуу формасында студентке окутуучу менен бир жылда 150 кем эмес көлөмдө сабакты өтүүгө мүмкүндүктү камсыздоо керек.
29. Каникулдук убакыттын жалпы көлөмү окуу жылында 10 жуманы түзүүгө тийиш, анын ичинде кыш мезгилинде эки жумадан кем эмес.

5.Бөлүк

Негизги кесиптик билим берүү программасынын талаптары

30. **070203: « Дүйнөлүк көркөм маданият»** адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү жана кесиптик ишмердик маселесинин максатына жооп берген, Мамлекеттик билим берүү стандартынын учурдагы 11 жана 16 бөлүктөрүндө көрсөтүлгөн, төмөнкү иш билгиликте болууга тийиш:

а) жалпы:

ЖТ 1. Өзүнүн келечектеги адистигинин мазмунун жана социалдык манилүүгүн түшүнүү.

ЖТ 2. Өздүк ишмердикти уюштуруу, кесиптик милдетти аткаруу ыкмалары жана жолдорун аныктоо, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоо.

ЖТ 3. Көйгөйдү чечүү, тобокелчиликти баалоо жана стандарттык эмес жагдайда чечим кабыл алуу.

ЖТ 4. Изденүүнү ишке ашыруу, маалыматты анализдөө жана баалоо, кесиптик милдетти чечүүдө жана коюуга керектүү, адистик жана инсандык өнүгүүгө.

ЖТ 5. Кесиптик ишмердүүлүктү жогорулатуу үчүн жатык – маалымат технологиларын колдонуу.

ЖТ 6. Коллектив менен иштөө, анын биримдигин камсыздоо, коллегалар, жетекчилер менен натыйжалуу пикирлешүү.

ЖТ 7. Максат коюу, карамагында болгондордун ишмердигинде эмгеке умтулуусун, аткаруулучу тапшырманын жыйынтыгына жоопкерчиликти өзүнө алуу менен алардын ишин уюштуруу жана көзөмөлдөө.

ЖТ 8. Адистик жана инсандык өнүгүү милдетин өз алдынча аныктоо, өз билимин жогорулатууга аракеттенүү, дасыктыкты жогорулатууну түшүнүү менен пландоо.

ЖТ 9. Кесиптик ишмердикте технологилардын бачым өзгөрүү шартына багыттоо;

б) адистүүлүк, кесиптик ишмердүүлүктүн негизги түрлөрүнө жооп берген:

– **Көркөм-чыгармачыл ишмердүүлүк:**

КТ 1.1. Ар кандай искусствонун түрлөрүнүн мартабасын, өзгөчөлүгүн тарыхый өнүгүү мыйзам ченемдүүлүгүн түшүнүү; музыка, театр, бий искусствосу, көркөм сүрөт искусство, адабият, тарыхый маданият маанидеги кино.

КТ 1.2. Кесиптик милдеттерди чечүүдө маданият таануу, социалдык, гуманитардык илимдердин негизги жоболорун жана ыкмаларын колдонуу, маданиятты өнүктүрүү процессинде социалдык маанилүү маселелерди анализдөө.

КТ 1.3. Искусство областы боюнча илимий изилдөө жана иштеп чыгармаларды аткаруу, изденүү жана илимий иштелип чыккан берилишинин негизги ыкмалары колдоно билүү, аткарылган иштер, илимий изилдөөлөрдү отчет, реферат, илимий статья түрүндө жыйынтыгын көрсөтүү.

КТ 1.4. Искусствонун аткаруучулук ишмердүүлүк негизин колдонол билүү.

КТ 1.5. Искусство тилинин өнүгүү калыптанышы жана мыйзам ченемдүүлүк себептерин анализдөө, анын өнүгүү өзгөчөлүгү жана келечеги.

КТ 1.6. Маданият жана искусство таану терминдерин кесипчиликте колдоно билүү.

– **Педагогикалык ишмердүүлүк:**

КТ 2.1. Окутуу жана тарбия процессин кошумча билим берүү, жалпы билим берүү жана кесиптик билим берүү уюмдарда ишке ашыруу,

Руханий – нравалык баалуулук жана окуучулардын идеалын руханий, тарыхый жана улуттук – маданий салттардын негизинде калыптандыруу, окуучулардын чыгармачыл өзүн өстүрүүгө жардам берүү, учурдагы коомдо айрым социалдык ролдорду аткарууга аларды даярдоо.

КТ 2.2. Педагогикалык практикада психология жана педагогиканын базалык билимин колдонуу, окуучулар кесиптик билим, иштей билүү жана окуу процессинде чыгармачыл мамиленин муктаждыгына калыптандыруу.

КТ 2.3. Окуучулардын инсандык - кесипкойлуккө ийгиликтүү болушуна педагогикалык шарт түзүү.

КТ 2.4. Изилдөө, ата – мекендик жана чет элдик искусствону практикалык жана теориялык ыкмаларын жалпылоо, Россия жана Чет өлкөлөрдүн көркөм чыгармачылыктын ар кандай көз карашын жана анын негизинде билим берүү программаны, окуу- усулдук материалдарды, окуу колдонмолордун укуктук ченем актылары менен иштеп чыгуу.

КТ 2.5. Окуу – тарбия процессин пландоо, салттык жана автордук мамилеге таянып жана окутуу, тарбиялоо модели, кесиптик дасыктын деңгеелин системалуу жогорулатуу.

Уюштуруучулук маданий – агартуу ишмердүүлүк

КТ 3.1. Маданият жана искусство тармагы боюнча чыгармачыл долбоорлорду иштеп чыгуу.

КТ 3.2. Педагогикалык жана чыгармачыл коллективдин өзгөчүлүгүн эске алуу менен эмгекти уюштуруу базалык көндүмүн колдонуу.

КТ 3.3. Илимий фактылар, кабарлар, окуу - таанып билүү маалыматты маданият жана искусство тармагында дал келген билимди таркатуу максатында эл арасында, алардын жалпы билимин жогорулатуу, жалпы илимий жана маданий деңгеелин көргөзүү жана иштеп чыгуу.

КТ 3.4. Түзүү, экскурсия уюштуруу жана өткөрүү, жалпыга жеткиликтүү лекция менен чыгып сүйлөө, билдирүүлөр, экспозиция, көргөзмө даярдоо, маалымдоо - консультациялык иш - чара өткөрүү.

КТ 3.5. Руханий – нравалык баалуулук жана маданий идеяларды пропагандалоо боюнча долборлорду даярдоодо жана өткөрүү, искусство асылдары жана элдердин чыгармаларын массалык маалымат каражат аркылуу.

КТ 3.6. Маданият жана искусство областы боюнча окуялар жана массалык – маалымат каражаттарына жарыялоо максатында маалыматтык материалдарды иштеп чыгуу.

КТ 3.7. Текст менен иштөөдө корректордук жана редактордук көндүмдү колдонуу.

31. Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын төмөнкү блоктор жана окуу циклынан турат:

Блок 1. Сабактар (модулдар).

- 1) Жалпы гуманитардык;
- 2) Математикалык жана табигый – илимий цикл;
- 3) Кесиптик цикл;
- 4) Дене тарбия;

Блок 2.

5) Практика;

Блок 3.

6) Мамлекеттик жыйынтык аттестация;

Орто кесиптик окуу жайы негизги кесиптик билим берүү программасын мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына жооп бергендей иштеп чыгат жана окутуунун улуттук дасыктык рамкага жооп берген жыйынтыгына жетишкен жоопкерчиликте болот.

Сабактардын (модуль) топтому жана алардын эмгек түйшүгү, негизги кесиптик программанын ар бир блогуна тиешелүү, орто окуу жайы блокко коюулган көлөмүн өз алдынча аныктайт, окутуунун жыйынтыгынын биргелишкен түрүн өздөштүрүүнүн, улуттук дасык рамкасында каралган талаптар эске алынат.

Негизги кесиптик билим берүү программа жалпы гуманитардык цикл сабактарын милдеттүү өздөштүрүүнү камсыздоого тийиш, тизмеси жана эмгек түйшүгүн Кыргыз Республикасынын билим жана илим областынын мамлекеттик бийлик органы аныктайт. Көрсөтүлгөн сабакты өздөштүрүүнүн мазмуну жана тартиби орто кесиптик билим берүүнүн кесиптике жооп берген Мамлекеттик билим берүү стандарты белгилейт.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы сунушталган учурдагы макетке жооп бергендей иштелип чыгат.

32. Ар бир сабактар циклы базалык (милдеттүү) жана тандалма бөлүктөн болушу керек. Тандалма бөлүк студенттердин билимин, иштей билүүсүн, көндүмүн тереңдетүү жана кеңейтүүгө мүмкүнчүлүк берет, ал базалык бөлүктөгү сабактар мазмунунда аныкталган. Тандалма бөлүк орто кесиптик окуу жайда кесиптик билим берүү программа өздөштүрүүнүн өзгөчөлүгүнө жараша белгиленет. Милдеттүү бөлүктүн көлөмү, Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эске албаганда негизги билим берүү программанын жалпы көлөмү 50% көп эместе түзүүгө тийиш. Орто кесиптик окуу жайы мүмкүнчүлүгү чектелген инсандарга негизги билим берүү программасы менен окууга мүмкүндүк берилүүгө тийиш, ошону менен бирге дене түзүлүш өзгөчөлүгү, жеке мүмкүнчүлүктөрү эске алууга керек.
33. Кесипчиликтин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн болушу керек, базалык билими бар, окуткан сабагына жооп берген профили бар, ошондой эле системалык түрдө илимий жана илимий –усулдук ишмердүүлүк жүргүзгөн.
- Кесиптик цикилдин окутуучулары кесипчиликке жооп берген же даярдоо багыты боюнча жогорку кесиптик билими болууга тийиш (авиациядан башкалары)
34. Негизги кесиптик билим берүү программасынын кесиптикти өздөштүрүүдө ар бир студенттерге маалымат базасы жана китепканалык корго жетүүнү кымсыздоо керек, негизги кесиптик билим берүү программасынын сабактардын толук тизмесинде калыптандырган. Билим берүү уюмунун билим берүү программасы, орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда, лабораториялык практика жана практикалык сабактарды киргизүүгө тийиш (калыптанган иш билгилик эске алуу менен аныкталат).
- Студенттерди окутуу адабияттаро же электрондук адабият менен камсыздалышы негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууга керектүү, бир

студентке – 0,5 нускадагы ченемге жооп берүүгө тийиш. Окуу маалымат булактары азыркы талаптарга жооп берүүгө тийиш. Окутуу процессине мыйзамдык актылар, ченемдик иш кагаздар, кесиптик-багыттагы мезгилдүү басма материалдарын колдонуу керек.

35. Билим берүү уюм, орто кесиптик билим берүүнүн кегизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда, материалдык- техникалык базасы болууга тийи, лабораториянын бардык түрлөрүн өткөрүүнү камсыздоочу, сабактык жана сабактар аралык даярдык, студенттердин практикалык даярдыгы, билим берүү программасын ишке ашыруучу, аракеттеги санитардык жана өрткө каршы эреже жана ченемдерге жооп берген: (кабинеттер, лабораториялар, устакана, өз ара мамиле студент/компьютер, студент/жабдыктар).

070203- « Дүйнөлүк көркөм маданият» » боюнча программаны аткаруу үчүн материалдык – техникалык базасы

№ п/п	Бөлүмдөрдүн аталышы	Бөлүмдөрдүн саны
1.	Окуу - өндүрүштүк имарат/корпус/. Бардык бирдиктер	1
	анын ичинде: - кабинеттер	15
	анын ичинде адистештирилген	8
	- лабораториялар	2
	- окуу чеберканасы	2
2	Спорт комплекси (спорт залы, кеңири профилдеги ачык стадион)	2
3	Жыйындар залы	1
4	Китепкана	1
5	Окуу залы	1
6	Ашкана	1
7	Медпункт	1

Лабораторияларды, кабинеттерди адистик боюнча программаны ишке ашыруу үчүн окуу жабдуулары менен материалдык-техникалык жабдуу071402 социалдык-маданий

иш жана элдик көркөм чыгармачылык (түрлөрү боюнча)

№п/п	Аталышы	Жабдуулар
1	Орус тили жана адабияты кабинети	Мультимедиялык жабдуулар, окуу жана маалымдама адабияттар, демонстрациялык таблицалар, көмөкчү басма куралдары, орус тили жана адабияты боюнча стенддер топтому, иллюстрация топтомдору.
2	Кыргыз тили жана кыргыз адабияты кабинети	Мультимедиялык жабдуулар, окуу жана маалымдама адабияттар, демонстрациялык таблицалар, көмөкчү басма окуу куралдары, кыргыз тили жана адабияты боюнча стенддердин комплекти, иллюстрациялардын комплекти.
3	Чег тил кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоо, мультимедиа проектору, окуу жана маалымдама адабияты бар компьютер.
4	Кыргызстандын тарых кабинети	Мультимедиялык жабдуулар, окуу жана маалымдама адабияттар, демонстрациялык таблицалар, көмөкчү басма куралдары, Кыргызстандын тарыхы боюнча стенддер топтому
5	Элдик көркөм чыгармачылык кабинети	Мультимедиялык жабдуулар, окуу жана маалымдама адабияттар, демонстрациялык таблицалар, көмөкчү басма куралдары, элдик көркөм чыгармачылык боюнча стенддер топтому
6	Спорт залы	Керектүү спорттук шаймандар, баскетбол калкандары, теннис столдору -2.
7	Экология жана турмуш-тиричилик коопсуздугу кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоосу бар Компьютер, мультимедиялык проектор, экран, Жарандык коргонуу жана өзгөчө кырдаалдар боюнча стенддер топтому, аскердик даярдыктын негиздери боюнча стенддер топтому.
8	Математика кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоо менен Компьютер, геометриялык дене моделдери, квадраттар, цирктер, маалымдама адабияттар, магниттик такта, математикалык формулалар менен стенддер.
9	Информатика кабинети	Окутуунун техникалык каражаттар (МКТ), лицензиялык программалык камсыздоосу бар компьютер, окуу-практикалык жана окуу-лабораториялык жабдуулар, басма куралдары
10	Психология жана педагогика кабинети	Мультимедиялык жабдуулар, окуу жана маалымдама адабияттар, демонстрациялык таблицалар, колдоочу басма куралдары, педагогика жана психология стенддеринин топтому.
11	Компьютердик класс	Лицензияланган программалык камсыздоосу бар компьютерлер, принтер, программалык камсыздоо/графикалык программалар, мультимедиялык проектор
12	Искусство тарыхы	Мультимедиялык жабдуулар, окуу жана маалымдама адабияттар,

	жана маданият таануу кабинети	демонстрациялык таблицалар, көмөкчү басма куралдары, искусство тарыхы жана маданият таануу стенддери, методикалык адабияттар
13	Физика жана астрономия бөлүмү	Мультимедиялык жабдуулар, окуу жана маалымдама адабияттар, демо-таблицалар, физика жана астрономия стенддеринин топтому, лабораториялык шаймандардын комплекттериар тажрыйба үчүн, демонстрациялык жабдуулар
14	Химия жана биология кабинети	Мультимедиялык жабдуулар, демонстрациялык таблицалар, химия жана биология стенддеринин топтому, тажрыйба үчүн лабораториялык шаймандардын топтомдору, демонстрациялык жабдуулар, реактивдерди сактоочу идиштер, газдар менен иштөөчү шаймандар, лотоктор жана лабораторияда иштөө үчүн кошумча материалдар
15	Методикалык кабинет	Мультимедиялык жабдуулар, окуу усулдук боюнча окуу жана маалымдама адабияттар, демонстрациялык таблицалар, көмөкчү басма куралдары, ОУК боюнча стенддер топтому, методикалык адабияттар, методикалык иштеп чыгуулар

Бул Мамлекеттик билим берүү стандарты **071402 "Социалдык – маданий ишмердүүлүк жана элдик көркөм чыгармачылык» (түрлөрү боюнча)** адистиги Насыр Давлесов атындагы Республикалык маданият жана искусство колледжи боюнча базалык орто кесиптик окуу жайынын алдындагы Мамлекеттик билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу боюнча окуу – усулдук кеңешинин жыйынында каралган:

Базалык орто кесиптик окуу жайынын алдындагы окуу – усулдук кеңешинин төрайымы, Насыр Давлесов атындагы Республикалык маданият жана искусство колледжинин окуу - тарбия иштери боюнча директордун орун басары

_____ Асанкулова Б. С.

Базалык орто кесиптик окуу жайынын алдындагы жооптуу катчы, Насыр Давлесов атындагы Республикалык маданият жана искусство колледжинин жалпы билим берүү сабактары боюнча окутуучусу

_____ Аскарбекова Л.А.

“Туризм” боюнча билим берүү программасынын, Эл Аралык Борбордук Азия университетинин гуманитардык – техникалык колледжинин окутуучусу _____

Исламова А.Г.

Ага окутуучу, Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз Ммамлекеттик маданият жана искусство Университетинин доценти

_____ Урманбетов Д.У.

“Бурана мунарасы” ачык асман алдындагы тарыхый архитектуралык комплексинин директору

_____ Шаменова А.

Токмок шаарындагы мектепке чейин билим берүү мекемесинин директору

_____ Воронова Е.К.

Макетке 1 тиркеме
Кыргыз Республикасынын
орто кесиптик билим берүүнүн
Мамлекеттик билим берүү

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын түзүмү		Эмгек түйшүгү, насыялар(зачеттук бирдик) орто билим базасында окутуунун ар кандай мөөнөтү		Болжолдуу программа, окуу китептер жана колдонмолорду иштеп чыгуу боюнча сабактардын тизмеси	Ишбилгиликтин калыптаныуу коду.
Окуу циклдери жана аны өздөштүрүүдөгү долбоорлуу жыйынтык		1 ж. 10 ай	2 ж. 10 ай		
Блок 1.		70-100 (●)	110-155 (●)		
	1. Жалпы гуманитардык цикл	18	18		
	Базалык бөлүк. Базалык бөлүктүн циклин окуп үйрөнүү жыйынтыгында Студент билүүгө тийиши : Билүү, иштей билүү, колдоно билүү:	15	15		
	- Билүү: Тил жана сөз айрымасын билүү, тилдин кызматы ойду калыптандыруу жана берүүнүн каражаты; Кыргыз (орус) тилдердин	3 3	3 3	Кыргыз тил жана адабият Орус тили	ЖТ 1- ЖТ 8 КТ 3.5.

<p>ченемдери, оозеки жана жазуу сөздөрдүн өзгөчөлүгү, текстердин ишкер жанрлар натыйжалуулук эрежелери; - иштей билүү: Өз сөзүн тил, комуникатив жана этикалык ченемде тизмектөө; Өз сөзүн ченемдик, жөндү жана масаттуу көз караш менен анализдөө; Өзүнүн жазуу жана ооз эки сөздөрдүн каталарын жана жетишпегендигин четтетүү; кыргыз- орус жана орус-кыргыз сөздүктөрүн колдонуу. - колдоно билүү: Басма жана массалык-маалымат каражаттар материалдар колдоно билүү.</p>				
<p>Билүү: Лексикалык (1200-1400 лексикалык бирдик) жана грамматикалык минимум, кесиптик багыттагы чет тилдер тексти (сөздүк менен) которуу; чет тилде турмуштук жана кесипкөй пикирлешүү көндүмүн билүү. Иштей билүү: Кесиптик жана күнүмдүк темада чет тилде (оозеки жана жазуу) пикирлешүү; кесиптик багытта чет тилдегитексти (сөздүк менен) которуу; өз алдынча жазуу жана оозеки сөздүк камылганы толуктоо; Колдоно билүү: Лексикалык жана грамматикалык минимум (1200-1400 лексикалык бирдик), чет тилдеги текстерди жалпы жана кесиптик мүнөздөгүгө керектүү окууга жана сөздүк менен которууга;</p>	3	3	Чет тили	ЖТ 4-6, 8, 9.
<p>Билүү: Адамзаттын калыптанышы жана өнүгүшү; ар кандай элдердин жетишкендиктери; өнүгүү жолундагы терс көрүнүштөр жана аларды жеңүү жолдору; Кыргыз элинин тарыхы, кыргыз жана Кыргызстан үчүн</p>	3	3	Кыргызстан тарыхы Манастануу	ЖТ 1-5

	<p>Тагдырлаш болгон окуялар, Совет бийлигинин жылдарындагы кыргыз элинин жетишкендиктери жана бул жолдогу терс көрүнүштөр; бул тарыхый окуялардын бардыгы кыргыздардын жана Кыргызстандын маданиятында кандай чагылдырылган; кыргыз элинин жана мамлекеттин эгемендиги жана өз алдынча мамлекет катары элдердин дүйнөлүк коомчулугуна кирүү мезгилиндеги түп-тамырынан берки өзгөрүүлөр.</p> <p>Билүү: Тарыхый өнүгүү маселелерине жаңы ыкмаларды табуу;</p> <p>Ээлик кылуу: Азыркы дүйнөдө "Манас" эпосунун орду жана ролу жөнүндө түшүнүк алуу менен.</p>				
	<p>Варияциялык бөлүк (билим, иштей билүү жана көндүмү орто кесиптик окуу жайынын негизги кесиптик билим берүү программасы аныктайт)</p>	3	3 3		
	<p>Билүү: Философиянын негизги категориялары жана түшүнүктөрү; философиянын адамдын жана коомдун жашоосундагы ролу; болуу жөнүндө философиялык окуунун негиздери; билим процессинин маңызы; дүйнөнүн илимий, философиялык жана диний сүрөттөрүнүн негиздери; инсанды калыптандыруу шарттары, жашоону, маданиятты, айлана-чөйрөнү сактоо үчүн эркиндик жана жоопкерчилик;</p>	3	3	Философия	ЖТ 1-8

	<p>илимдин, техниканын жана технологиянын жетишкендиктерин иштеп чыгуу жана пайдалануу менен байланышкан социалдык жана этикалык маселелер жөнүндө.</p> <p>билүү:</p> <p>Жарандын жана келечектеги адистин маданиятын калыптандыруунун негизи катары жашоонун жалпы философиялык көйгөйлөрүн, билимин, баалуулуктарын, эркиндигин жана маанисин багыттоо;</p> <p>ээ: негизги философиялык билимди чагылдыруу</p> <p>Түшүнүккө ээ болуу:</p> <p>маданияттын маңызы, формалары жана функциялары жөнүндө; маданий билимдин предмети жөнүндө; аны изилдөө боюнча иштин ыкмалары жана ыкмалары жөнүндө; коомдун өнүгүшүндөгү маданияттын орду жөнүндө; ата мекендик маданиятты өнүктүрүүнүн өзгөчөлүктөрү, анын жалпы дүйнөлүк маданий процесстеги ролу жөнүндө;</p> <p>билүү:</p>				
	<p>2. Математикалык жана табигый илимий цикл</p> <p>.....</p>	6	6 6		
	<p>Базалык бөлүк.</p> <p>Циклдын базалык бөлүгүн окуп үйрөнүнүн жыйынтыгында студент милдеттүү:</p> <p>Билүү:</p> <p>Иштей билүү:</p> <p>Колдоно билүү:</p>	4	4 4		

	<p>Билүү: Заманбап персоналдык компьютерлерди куруунун жана иштетүүнүн теориялык негиздери;</p> <p>компьютердик тармактардын түрлөрү; мультимедияны колдонуу принциптери, маалыматтык жана телекоммуникациялык технологиялардын функциялары жана мүмкүнчүлүктөрү, маалыматты коргоо ыкмалары</p> <p>Билүү:</p> <p>Издөө үчүн жеке компьютерлерди колдонуу жана маалыматты иштеп чыгуу, түзүү жана редакциялоо документтерди колдонуу; компьютердик программаларды, Интернет ресурстарын пайдалануу, электрондук документтер менен иштөө;</p> <p>Ээлик кылуу:</p> <p>Математикалык ой жүгүртүү, математикалык ой жүгүртүүнүн жана далилдердин принциптери; колдонмо маселелерин чечүүдө математикалык методдор; эсептөө техникасынын программалык жана аппараттык камсыздоосу;</p>	2	2	Кесиптик математика	ЖТ 2-9 КТ 1.1
	<p>Варияциялык бөлүк (билим, иштей билүү жана көндүмү орто кесиптик окуу жайынын негизги кесиптик билим берүү программасы аныктайт)</p>	2	2 2		
	<p>Билүү:</p> <p>Экологиялык коопсуздуктун укуктук маселелери; тирүү организмдердин жана жашоо чөйрөсүнүн өз ара аракеттенүү принциптери; коом менен жаратылыштын өз ара аракеттенүү өзгөчөлүктөрү, айлана-чөйрөгө техногендик таасир көрсөтүүнүн негизги булактары; экосистемаларды туруктуу</p>	2	2	Экология негизи жана Кыргызстан географиясы	ЖТ 1-9 КТ 1.2.

	<p>өнүктүрүүнүн шарттары жана экологиялык кризистин келип чыгышынын мүмкүн болгон себептери жөнүндө; жаратылышты сарамжалдуу пайдалануунун принциптери жана ыкмалары; экологиялык жөнгө салуу ыкмалары; ар кандай типтеги өндүрүштөрдү жайгаштыруунун принциптери; калдыктардын негизги топтору, алардын булактары жана билим берүүнүн масштабы; айлана-чөйрөгө мониторинг жүргүзүүнүн түшүнүгү жана принциптери; жаратылышты пайдалануунун укуктук жана социалдык маселелери</p> <p>Билүү:</p> <p>Ар кандай иш-аракеттердин экологиялык кесепеттерин талдоо жана болжолдоо; кесиптик иште организмдердин жана жашоо чөйрөсүнүн өз ара байланышы жөнүндө түшүнүктөрдү колдонуу; кесиптик иште экологиялык коопсуздук регламенттерин сактоо;</p> <p>Ээлик кылуу:</p> <p>Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсүнүн азыркы абалы жөнүндө түшүнүк</p>				
	3. Кесиптик цикл.	75	135 190		
	Базалык бөлүк. Циклдин базалык бөлүгүн окуп үйрөтүүнүн жыйынтыгында студент билүүгө тийиш.	60	112 150		
	Окуу циклынын милдеттүү бөлүктүн жалпы кесиптик сабактары боюнча окуп үйрөнүү жыйынтыгында окуучу милдеттүү:	4		Гуманитардык илимге киргизүү	ЖТ 1-9 КТ 1.2, 1.3, 1.5,

	<p>Колдоно билүү: Методологиялык өзүнүн ички абалы туурасында ойлоноу, илимий изилдөөнү өткөрүү методологиясы; Билүү: Гуманитардык билимдин негизги изилдөө багытынын ойлонулган өбөлгөлөрдү –оң көз караш, алдамчылык, сезимталдык, сын көз караш;</p>				1.6, 2.1, 2.5.
	<p>Түшүнүк болууга тийиш: Маданияттын мазмуну, формасы жана кызматы жөнүндө; маданият таану билими жөнүндө сабак; аны окуп үйрөнүүдө методтору жана иш ыкмалары жөнүндө; коомду өнүктүрүүдө маданияттын орду; ата-мекендик маданияттын өнүгүү өзгөчөлүгү, жалпы дүйнөлүк маданият процессинде анын ролу; көркөм маданияттын негизги багыттары жана стилдери жөнүндө; Билүү: Маданият таануу илимдин негизги категориясы жана түшүнүгү; маданият таануу ойлордун негизги өнүгүү этаптары; маданияттын негизги типтери; учурдагы жана байыркы коомдогу салттуу өзгөчөлүктүн ролу жана негизги белгилери; дүйнөлүк маданиятта ислам, будда, христиандыктын орду, алардын ата-мекендик маданиятты өнүктүрүү мааниси; учурдун жаңылаштыруу процессинин өзгөчөлүгү; коомдун маданият ишмердүүлүгүнүн негизги тармагы; Иштей билүү: Маданий суроолорго өз көз карашыңды айта билүү жана негиздөө; дүйнөлүк маданияттын азыркы өнүгүү абалын анализдөө жана анын Кыргызстандагы социо-маданий процеске таасири; маданият тилин колдонуу жана түшүнүү, маданият жана коомго тиешелүү ыкмасы менен пикирлешүүгө шыктуу бол; сын көз караш</p>	6		Маданият таануу жана маданият теориясы	ЖТ 1-9 КТ 1.2,1.3, 1.5, 1.6, 2.1, 2.5.

	менен ойлонуштуруп жана искусство чыгармаларына баа берүү, аларга өзүндүн мамилеңди калыптандыруу; кесиптик ишмердүүлүккө өзүң алган маданият таануу билимиңди колдонуу;				
	Иштей билүү: Изилдеген чыгарманы билүү жана аларды белгилүү доор, стил, багыттарын салыштыруу; искусство чыгармаларынын ар кандай түрлөрүнүн стилдик жана музыкалык байланышын аныктоо; дүйнөлүк көркөм маданият жөнүндө ар кандай маалымат булактарын колдонуу; окуу жана чыгармачыл тапшырмаларды аткаруу (докладтар, кабарлар); практикалык ишмердүүлүктө алган билим жана иштей билүүнү колдонуу жана күнүмдүк турмушта өз маданиятыңдын өсүү жолун тандоо үчүн; өздүк жана коллективдик эс алууну уюштуруу; классиктердин чыгармалары жана азыркы искусство жөнүндө өз пикирин айтуу; өз алдынча көркөм чыгармачылык; Билүү: Искусствонун негизги түрлөрү жана жанрлары; дүйнөлүк көркөм маданияттын изилденген багыттары жана стилдери; дүйнөлүк көркөм маданият асылдары; искусствонун ар кандай түрүнүн өзгөчө тили;	6		Искусствонун жалпы теориясынын негизи.	ЖТ 1-9 КТ 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 2.1, 2.5.
	Иштей билүү: Искусствонун негизги жанрдагы чыгармаларын түзүлүшүн анализдөө; образдардын өз ара байланышын табуу; ар кандай багыттагы жана стилдеги искусство чыгармаларына багыттоо; искусство чыгармалардын жанрдык өзгөчөлүгүн, образдык мазмуну жана формасын мүнөздөө; искусствону өнүктүрүүнүн негизги этаптарына багыттоо;	6		Искусствотарыхы, музыкалык, театралдык, көркөм сүрөт, бий искусствосу	ЖТ 1, 2, 4 – 9 КТ 1.1, - 1.6.

<p>искусство чыгармаларын, анын ичинде жанрын, мазмунун, образдарын, көркөм каражат көз карашын мүнөздөө; искусствонун өнүгүүдөгү негизги этаптарын мүнөздөө;</p> <p>Билүү:</p> <p>Искусствонун өнүгүүдөгү негизги этаптары, алардын көркөмдүк өзгөчөлүгү; дүйнөлүк искусствону өнүктүрүүдө кыргыз искусствосунун мааниси; ар кандай доордогу искусствонун көрүнүктүү ишмерлеринин аттары жана негизги чыгармалары; искусствонун ар кандай доору, стили жана багыттарынын негизги белгилүү өзгөчөлүктөрү; Кыргыз Республикасындагы искусство областын уюштурууну жана өнүгүүсүнүн негизги этаптары; искусствонун негизги стильдери жана жанрлары, алардын белгилүү өзгөчөлүктөрү; искусство образын түзүү ыкмалары; искусство чыгармасынын программалык минимуму; искусство тилинин негизги элементтери жана формасын түзүү принциптери.</p>				
<p>Билүү:</p> <p>Элдик көркөм чыгармачылыктын негизги түрлөрү, жанрлары жана формалары, анын аймактык өзгөчөлүктөрү;</p> <p>Салттуу элдик майрамдар жана ырым-жырымдар; маданий-эс алуу мекемелеринин жана билим берүү уюмдарынын ар кандай типтеринде элдик көркөм чыгармачылыкты уюштуруунун жана өнүктүрүүнүн теориялык негиздери жана жалпы ыкмалары; балдардын көркөм чыгармачылыгын уюштуруунун өзгөчөлүктөрү, эс алуу түзүмдөрүнүн (бирикмелеринин), чыгармачыл жамааттардын уюштуруу жана иштөө методикасы; элдик көркөм чыгармачылыкты башкаруу</p>	6		Элдик көркөм чыгармачылык	ЖТ 1-9 КТ 1.2, 1.3, 1.4, 2.1,2.2.

<p>түзүмү. Билүү: Сүйүүчүлөрдүн чыгармачыл жамааттарынын иштешине көмөктөшүү; бош убакытты түзүүгө (биригүүгө), чыгармачыл жамаатка жетекчилик кылуу; Маданий-эс алуу иш-чарасын, концертти, элдик көркөм чыгармачылык фестивалын даярдоо жана өткөрүү;</p>				
<p>Билүү: Социомаданият процесстин дүйнөдө жана азыркы Кыргызстандагы мазмуну, мааниси жана формасы; социалдык- маданий ишмердүүлүк уюштуруунун принциптери, методу жана технологиясы, технологиялык процесстин мазмуну жана өзгөчөлүгү, анын маданий мекемелерде ишке ашыруу түзүмү, булактары, шарты; Иштей билүү: Маданий мекеменин ишмердүүлүгүнүн материалдык - техникалык, усулдук жана социалдык булактарын комплекстик колдонууну пландоо жана уюштуруу; ар кандай топтогу элдердин маданий талаптарын эске алуу менен социалдык -маданий ишмердүүлүктүн массалык, топтук жана жекече формасын долборлоо жана уюштуруу; сыртка маалымат -агартуу, көргөзмө, майрамдык иш-чараларды уюштуруу; коомчулук менен байланышты камсыз кылуу жана социалдык -маданий программаларды жарнактоо; социалдык-маданий ишмердүүлүккө инсанды киргизүү шартын модельдештүрүү; социалдык – маданий арада байкагандай диагностика, түшүндүрүү;</p>	3	3	Кесиптик сабактарды окутуунун ыкмалары	ЖТ 4,5 КТ 2.1-2.5.

<p> божомолдоо, долборлоо максатында көрүнүш, фактфлар, проблемаларды изилдөө; социалдык-маданий процессти оптималдаштыруу, аны жөндө жана башкаруу, социалдык – маданий технологияларды долборлоо, социалдык-маданий ишмердүүлүктүн формасы, билим жана тарбия процессы, социалдык-маданий ишмердүүлүктүн максатын жана артыкчылыгын багытын иштеп чыгуу, социалдык-маданий тармакты өнүктүрүү долбоорлор жана прогпрммаларды негиздөө, социалдык-маданий долбоор жана программаларды баалоо, ар кандай социалдык -маданий тармагындагы мекемелеринде социалдык – маданий мейкинин долборлоо методу; Колдоно билүү: Социалдык-маданий ишмердүүлүктүн өнүгүү шартында элдерге билим берүү жана тарбиялоо методу; станционардык эмес элдин эс алуусун камсыздоо методу; корпоративдик, эс алуу программаларды уюштуруу технологиясы; адамдардын массалык эс алуусун уюштуруу технологиясы; социомаданият процессине таасир берүү ыкмасы, анын ичинде социалдык жана маданий саясаттын божомолдоо жана механизм жол-жобосун киргизүү, кесиптик боюнча алдынкы илимий жетишкендик билимдерин, изилдөө жана аналитикалык жөндөм (идеялар, аналитикалык салыштыруу, таблица куруу, графиктер, анализ методу), системалуулук (синтезке жөндөм, дасыктык), методу жана техника анализин туура колдонуу жөндөмү; педагогикалык жөндөм, педагогикалык ишмердүүлүк көндүмү, педагогикалык иштин этикасы. </p>				
Билүү: Экономиканын	3	3	Турмуш	ЖТ 1-9

	<p>объектеринин туруктуулугун камсыз кылуу, техногендик өзгөчө кырдаалдарда жана табигый кубулуштарда, анын ичинде Кыргызстандын улуттук коопсуздугуна олуттуу коркунуч катары терроризмге каршы аракеттенүү шарттарында окуялардын өнүгүшүн болжолдоо жана кесепеттерин баалоо принциптери;</p> <p>потенциалдуу коркунучтардын негизги түрлөрү жана алардын кесиптик ишмердүүлүктөгү жана тиричиликтеги кесепеттери, аларды ишке ашыруу ыктымалдуулугун азайтуу принциптери;</p> <p>аскердик кызматтын жана мамлекеттин коргонуусунун негиздери;</p> <p>Жарандык коргонуунун милдеттери жана негизги иш-чаралары;</p> <p>массалык кыргын салуучу куралдан калкты коргоонун жолдору;</p> <p>өрт коопсуздугунун чаралары жана өрт учурунда коопсуз жүрүм-турум эрежелери;</p> <p>жарандарды аскердик кызматка чакырууну жана ага ыктыярдуу тартипте кирүүнү уюштуруу жана тартиби; ОКБ адистиктерине тиешелүү аскердик-каттоо адистиктери бар аскердик бөлүктөрдүн куралдануусунда (жабдуусунда) турган курал-жарактын, аскердик техниканын жана атайын жабдуулардын негизги түрлөрү; ОКБ адистиктерине тиешелүү</p>			коопсуз дугу	
	<p>Билүү: байланыш жана иш-аракеттердин өз ара байланышы; функциянын максаттары, байланыштын түрлөрү жана деңгээлдери; баарлашуудагы ролдор жана роль күтүүлөрү; байланыш ыкмалары жана</p>	3	3	Психология	ЖТ 1-9 КТ 1.1-1.3, 2.3, 2.5.
		3	3	Педагогика	
		3	3	Кесипти	

	<p>ыкмалары, угуу эрежелери, сүйлөшүү жүргүзүү, ынандыруу; баарлашуунун этикалык принциптери; чыр-чатактарды чечүүнүн булактары, себептери, түрлөрү жана ыкмалары.</p> <p>Билүү:</p> <p>Кесиптик ишмердүүлүктө натыйжалуу баарлашуунун ыкмаларын жана ыкмаларын колдонуу; адамдар аралык баарлашуу процессинде жүрүм-турумду өзүн-өзү жөнгө салуу ыкмаларын колдонуу.</p> <p>Ээлик кылуу:</p> <p>Техника жана байланыш ыкмалары, сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү, ынандыруу; Чыр-чатактарды чечүү ыкмалары.</p>			<p>к ишмерд үүлүктү н этика жана психоло гиясы</p>	
	<p>Билүү: сметалык каржылоонун жана чыгымдарды бюджеттик ченемдөөнүн курамы жана өзгөчөлүктөрү; экономиканын жана башкаруунун теориялык негиздери, эсепке алуу, отчеттуулук жана пландаштыруу методикасы; каржылоо булактары; маркетинг ишинин негиздери; эмгекти илимий уюштуруунун негиздери(ноталар); методикалык, жарнамалык иш-аракеттердин негиздери;</p> <p>укуктук базаны; социалдык-маданий иш-аракет мекемелеринин ички ченемдик документтерин;;</p> <p>Билүү: практикалык иш-аракеттерде социалдык-маданий чөйрөнүн мыйзамдарын жана ченемдерин колдонуу; жабдууларды жайгаштырууну эсептөө; башкаруунун ар кандай стилдерин колдонуу; методикалык иш-аракеттерди талдоо;</p> <p>акы төлөнүүчү кызматтардын номенклатурасын түзүү жана негиздөө; иш практикасында мыйзамдарды колдонуу; ички</p>	4	4	<p>Кесипти к ишмерд үүлүктү нэконом ика жана менедж менти</p>	

	<p>ченемдик документтерди түзүү; адамдар менен байланышуу жана иштөө; чыр-чатактуу кырдаалды туура чечүү жана алардын алдын алууга көмөктөшүү; өз ишиңизде ченемдик-башкаруу маалыматын колдонуу; маалыматты чогултуу жана иштеп чыгуу, анын ичинде</p>				
	<p>Билүү: Заманбап коомдук жана маданий иш-чараларды өнүктүрүү боюнча заманбап компьютер каражаттарын жана технологияларды ролу. Компьютердин программасы. Операциялык тутумдар. Файлдар жана каталогдор. Компьютер менен иштөөнүн негиздери. Ыңгайлаштырылган программа. Компьютердик тексттерди иштеп чыгуу, орфографияны текшерүү жана тексттерди которуу каражаттары. Узак мөөнөттүү сактоо каражаттары жана шаймандары. Маалыматтарды архивдөө. Маалымат базасын башкаруу маалымат системалары.</p> <p>Билүү: Социалдык-маданий иш-аракеттерде маалымат базаларын жана банктарын, маалыматтык издөө системаларын, гипертексттик жана презентациялык системаларды, телекоммуникациялык тармактарды жана системаларды пайдалануу.</p> <p>Ээлик кылуу: Педагогикалык жана чыгармачылык ишмердүүлүктөгү мультимедиялык технологиялар менен социалдык-маданий чөйрөдөн, Эргономикадан. Маалыматтык технологияларды киргизүүнүн социалдык-психологиялык жана социалдык-</p>	3	3	Адистик ишмердүүлүктө маалыматтык камсыздоо	ЖТ 2-9 КТ 1.9 – 1.5, 2.2, 2.3.

	<p>маданий аспектилери. Маалыматтык технологиялар менен иш кагаздарын жүргүзүү. Кесиптик ишмердүүлүктүн стандарттуу программалык камсыздоосу.</p>				
	<p>Билүү Мыйзамдардын тарыхы жана учурдагы абалы; кесиптик чөйрөдөгү кызматкерлердин укуктарын жана милдеттерин билүү; эмгек мамилелерин жөнгө салуучу негизги мыйзамдарды жана башка ченемдик документтерди билүү; Билүү Нормативдик-укуктук документтерди иште колдонуу, эмгек мыйзамдарына ылайык өз укуктарын коргоо; Болуу Социалдык-маданий иш жаатындагы мамлекеттик саясаттын жана укуктун негиздери жөнүндө түшүнүк;</p>	2	2	Адистик ишмердүүлүктө укуктук камсыздоо	ЖТ 1-9 КТ 1.5, 2.5
	<p>Билүү: Маданий-эс алуу программаларын көркөм жол-жоболоштуруунун каражаттары жана ыкмалары; Музыкалык тилдин өзгөчөлүктөрү, музыканын экспрессивдүү каражаттары, негизги музыкалык жанрлар жана формалар, маданий-эс алуу программаларын музыкалык жол-жоболоштуруу ыкмалары, коопсуздук техникасы; техникалык каражаттардын классификациясы; үн чыгаруучу,</p>			Кесиптик ишмердүүлүктө техникалык каражаттар жана жабдыктар	ЖТ 4,5 КТ 1.1-1.4, 2.1-2.5.

	жарык берүүчү жана проекциялык аппаратуранын түрлөрү, аны маданий-эс алуу программаларында колдонуунун принциптери; фонограммаларды түзүү ыкмалары Билүү: Керектүү оюн реквизиттерин даярдоого; маданий-эс алуу программаларын көркөм-техникалык жана музыкалык тариздөөнү жүзөгө ашырууга; техникалык жарык жана үн жабдууларын пайдаланууга, фонограмма даярдоого; Ээлик кылуу: Жабдууларды орнотуу, кесипте техникалык каражаттарды колдонуу көндүмдөрү.				
	Элективдик бөлүк (билим, иштей билүү жана көндүмү орто кесиптик окуу жайынын негизги кесиптик билим берүү программасы аныктайт)	15	20		
	Дене тарбия (көрсөтүлгөн семестр боюнча жумасына 2 сааттан)				
Бл ок 2	Практика (практиканын иштей билүү жана көндүмүн орто кесиптик окуу жайынын негизги кесиптик билим берүү программасы аныктайт)	15-40 (●●)	15-50 (●●)		
Бл ок 3	Мамлекеттик жыйынтык аттестациясы	6	6		
	Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын көлөмү.	120	180		
	Эскертүү: ● Маданият жана искусство тармагында билим берүү уюмдары үчүн «Кесиптик цикл» окуу циклына кошумча 210 академикалык саат каралган (7 насыя); ●● Маданият жана искусство тармагында билим берүү уюмдары үчүн «Практика» окуу циклында 1200 академикалык саат каралган (40 насыя).				

№2 тиркеме

Орто кесиптик билим берүүнүн болжолдуу окуу планы

Адистик: **070203 “Дүйнөлүк көркөм маданият”**Дасык: – **Дүйнөлүк көркөм маданият областы боюнча адис, окутуучу**Окуунун ченемдик мөөнөтү : негизги жалпы билим берүү базасында -2 жыл 10 ай
Орто жалпы билим берүү базасында - 1 жыл 10 ай

№	Окуу сабактарынын аталыштары (анын ичинде практика)	Жалпы эмгект үйшүгү		Семестирлер боюнча бол жолдуу бөлүнүштөрү			
		Насыялар	Сааттар	3 сем	4 сем	5 сем	6 сем
				Жумалык саны			
				15-18 жумалар	15-18 жумалар	15-18 жумалар	15-18 жумалар
1	2	3	4	5 6 7	8	9	10
1. Жалпы гуманитардык цикл-18 насыя (18*30=540с)							
	Негизги бөлүгү	15	450				
1.1	Кыргыз тили жана адабият	3	90	+	+		
1.2	Орус тили	2	60	+			
1.3	Чет тили	2	60	+			
1.4	Кыргызстандын тарыхы	4	120	+	+		
1.5	Кыргызстандын географиясы	2	60		+		
1.6	Манас таануу	2	60	+			
	Элективдик бөлүк	3	90				
1.7	Философия	2	60	+			
1.8	Маданият таануу	1	30		+		
	Жалпы 2 цикл.	18	540				
	Дене тарбия						
2. Математикалык жана табигый илимий цикл- 4насыя (4*30=120с)							
	Базалык бөлүк	4	120				
2.1	Кесиптик математика	2	60	+			
2.2	Маалыматчылык	2	60	+			
	Элективдик бөлүк	2	60				
2.3	Экологиянын негизи	2	60		+		
	Жалпы 2 цикл	6	180				
3. Кесиптик цикл -75кредит (75*30=2250с)							
	Базалык бөлүк	60	1800				
3.1	Маданият таануу жана маданият теориясы (анын ичинде элдик	6	180	+	+	+	+

	көркөм чыгармачылык, мифология, диндин тарыхы, эстетика)						
3.2	Режиссуранын негизи, драматургия жана актердук чеберчилик	4	120		+	+	+
3.3.	Психология	2	60			+	
3.4	Кесиптик сабакты окутуу методикасы	6	180	+	+	+	+
3.5	Сергек жашоо ишмердүүлүгүнүн коопсуздугу	2	60				+
3.6	Гуманитардык илимге киришүү	4	120	+	+	+	
3.7	Искусство тарыхы (анын ичинде музыкалык, театралдык, көркөм сүрөт, бий искусствосу)	5	150	+	+	+	
3.8	Кесиптик ишмердүүлүктү маалыматтык жактан камсыздоо	2	60		+		
3.9	Искусствонун жалпы теориясынын негизи (анын ичинде көркөм сүрөттүн техникасы жана технологиясы)	5	150	+	+	+	+
3.10	Кесиптик ишмердүүлүктүн этикасы жана психологиясы	5	150	+	+	+	+
3.11	Тил коммуникациясы	3	90	+	+		
3.12	Кесиптик ишмердүүлүгүнүн этикасы жана психологиясы	2	60				+
3.13	Социалдык-маданий тармагынын экономикасы жана менеджменти	2	60			+	
3.14	Педагогика	2	60		+		
3.15	Кесиптик ишмердүүлүктү укуктук жактан камсыздоо	2	60				+
3.16	Маданий эс алуу ишмердүүлүгүнүн техникалык каражаттары	2	60			+	
3.17	Элдик көркөм чыгармачылык	6	180	+	+	+	+
	4.2. Элективдик бөлүк	15	450				
	Всего по 4.	75	2250				
	Всего по БЛОКУ 1	159	4770				
	Дене тарбия	Жумад а2 с.		+	+	+	+
2 БЛОК							
ПРАКТИКА		15	450	+	+	+	+
				+			
1	Окуу практикасы	3	90				
2	Өндүрүштүк практикасы	6	180				
3	Квалификациялык практикасы	6	180				
	Всего по БЛОКУ 2	15	450				

3 БЛОК							
МАМЛЕКЕТТИК ЖЫЙЫНТЫК АТТЕСТАЦИЯСЫ		6	180				
1	Сабактар аралык жыйынтыктоочу мамлекеттик сынак: Кыргызстандын тарыхы, Кыргыз тили жана адабияты, Кыргызстандын географиясы	2	60				
2	Жыйынтыктоочу мамлекеттик сынактар	4	120				
Всего по БЛОКУ 3		6	180				
Негизги билим берүү программасынын жалпы эмгек түйшүгү		120	3600	30	30	30	30
	Сынактардын саны			8	8	8	8
(*) Дене тарбия жалпы эмгек түйшүгүнө кирбейт							
(**)Орто кесиптик окуу жайдын адистик өзгөчөлүгү боюнча практиканын саны жана түрлөрү							
(***)Орто кесиптик окуу жайдын кароосундагы мамлекеттик жыйынтык аттестациясы							